TRANSPARENCY INTERNATIONAL SVERIGE

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SVERIGE
ÅRSBERÄTTELSE 2022

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SVERIGE

- Transparency International Sverige (TI Sverige) är en partipolitiskt och religiöst obunden, icke-kommersiell ideell förening.

- Tillsammans med ytterligare ett hundratal nationella avdelningar världen över ingår den svenska avdelningen i det globala nätverket Transparency International vars sekretariat ligger i Berlin, Tyskland.

- TI Sverige bedriver opinionsbildning och informationsverksamhet för att öka medvetenheten i Sverige om korruption och dess skadeverkningar.

- TI Sverige arbetar förebyggande genom att stärka kunskaper om åtgärder mot korruption och tar initiativ till samarbeten för korruptionsbekämpning.

- TI Sverige agerar för systemförändringar om ökad transparens som förstärker och slår vakt om integritet och ansvarsutkrävande samt motverkar korruption i såväl offentlig, privat som ideell sektor.

- TI Sveriges roll är inte att granska enskilda fall av korruption eller att exponera individer.

Främja transparens, integritet och ansvarsutkrävande i arbetet mot korruption för en hållbar utveckling.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD **4**
VERKSAMHET 2022 **6**
TRANSPARENT OCH RÄTTVIS TILLGÅNG TILL VACCIN MOT COVID-19 6
TRANSPARENS AV VERKLIGA HUVUDMÄN 7
TI SVERIGES NÄRINGSLIVSFORUM 7
TI SVERIGES INVESTERARFORUM 8
TILLSAMMANS MOT KORRUPTION 9
CPI2021: ARBETET MOT KORRUPTION STAGNERAR NÄR DET BEHÖVS SOM MEST 10
EXPORTING CORRUPTION – SVERIGE TAPPAR I ARBETTE MOT MUTOR I INTERNATIONELLA AFFÄRSFÖRBINDELSER 10
INTERNATIONELLA ANTIKORRUPTIONSDAGEN 11
TI SVERIGE PÅ IACC – INTERNATIONAL ANTI-CORRUPTION CONFERENCE 12
FORTSATT ÖKAD EFTERFRÅGAN PÅ MEDVERKAN 12
TI SVERIGE KOMMENTERAR 12
SAMVERKAN OCH NÄTVERK **14**
STÄRKT ORGANISATION **16**
KOMMUNIKATION OCH MEDIA **17**
MEDIAKLIPP – ETT AXPLOCK **18**
UPPFÖLJNING AV TI SVERIGES STRATEGI DELPERIOD 2021-2022 **20**
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2022 **21**
STYRELSE 21
ORGANISATION 21
EKONOMI 22

FÖRORD

Ulrik Åshuvud
Generalsekreterare
Transparency International Sverige

”I det allvarliga säkerhetspolitiska läget som råder är tilliten till beslutsfattare och centrala samhällsfunktioner viktigare än någonsin. Det ställer särskilda krav på transparens och integritet i beslutsfattandet…...”

När detta förord skrivs så har det gått drygt ett år sedan Rysslands avskyvärda invasion av Ukraina. Att vi fortsatt har ett pågående krig i Europa med stort mänskligt lidande får inte bara bli en del av vardagen och vi kan alla, på olika sätt, bidra med kunskaper, färdigheter och hjälp för att kriget ska upphöra. Vi, som en global aktör, jobbar till exempel aktivt med att säkerställa att de successivt skärpta sanktionerna mot Ryssland också får effekt och följs i praktiken – både av offentliga och privata aktörer. Den samlade påverkan av alla sanktioner ska inte underskattas – även om man inte ser en omedelbar effekt vid varje nytt tillfälle. I det allvarliga säkerhets-politiska läget som råder är tilliten till beslutsfattare och centrala samhällsfunktioner viktigare än någonsin. Det ställer särskilda krav på transparens och integritet i beslutsfattandet – samtidigt som undantag och brådska inte får styra en långsiktigt hållbar utveckling. Vi vet att korruption bidrar till att konflikt uppstår, samtidigt som konflikter i sig skapar möjligheter till ökad korruption.

Sverige har under 2022 genomgått en snabb och omfattande säkerhetspolitisk förändring samtidigt som den grova organiserade brottsligheten har ökat i samhället. Vi har som en central samhällsaktör ett särskilt ansvar att påpeka när det bland annat sätts upp hinder mot transparens, när förtroendevalda är beredda att kringgå lagar och regler som ska förebygga korruption, när förslag kommer om långtgående undantag på upphandlingsområdet och när bolag är inblandade i korruption – både i Sverige och utomlands. Men det räcker inte med att bara påpeka, TI Sverige ska vara konstruktivt kritisk och bidra med förslag till olika åtgärder och lösningar.

Som framgår av denna årsberättelse så har vi bedrivit en bred verksamhet under 2022. En av Transparency Internationals styrkor är att vi jobbar både nationellt och globalt och jag vill lyfta fram några särskilda exempel.

- I samverkan med andra avdelningar och Transparency Internationals internationella sekretariat har vi fokuserat på frågor kring **verkliga huvudmän** i arbetet mot korruption.
- Vårt näringslivsforum firade 10-årsjubileum med ett välbesökt internationellt seminarium. I samband med jubileet bytte nätverket namn till **Business Integrity Forum (BIF)**.
- Vi var efter ett pandemiuppehåll **åter i Almedalen** inom ramen för Tillsammans mot Korruption med ett program med både nationell och internationell medverkan.
- Vårt investerarforum, **Investors Integrity Forum (IIF),** har mötts flera gånger och de har fokuserat på utmaningarna i den viktiga samhällsbyggnadssektorn.

- Inför **valet 2022** genomförde vi en enkätundersökning där vi ställde frågor till samtliga riksdagspartier hur respektive parti vill motverka korruption under mandatperioden.
- Vi medverkade på plats på **Internationella Antikorruptionskonferensen (IACC)** i Washington och livesände hem till Sverige.
- Under året har vi utvecklat och utökat våra **digitala sändningar**, i samverkan med The Park Studios, och har därmed kunnat erbjuda fler kvalitativa program till en större publik.
- Vi har, i samverkan med Transparency International Global Health, avslutat projektet **”Transparent och rättvis tillgång till vaccin mot Covid-19”** finansierat av Utrikesdepartementet.
- Vi har sökt särskilda medel för att **etablera en nationell stödlinje för visselblåsare**. Det arbetet påbörjas under 2023.
- TI Sverige har bidragit med en förordnad expert i Utredningen om **åtgärder mot otillåten påverkan och korruption** (Ju 2022:15).

Under hösten 2022 påbörjades ett arbete med att se över TI Sveriges organisation vilket resulterade i att styrelsen i december fattade beslut om att rekrytera en generalsekreterare för att möta den ökade efterfrågan samt leda och utveckla TI Sveriges verksamhet.

Återkommande händelser såsom publiceringen av det **Årliga korruptionsindexet**, Corruption Perceptions Index, och genomförandet av den **Internationella antikorruptionsdagen** har gett ett tydligt avtryck i samhällsdebatten. Under året har också rapporten **Exporting Corruption** (Mutor i internationella affärsförbindelser) uppmärksammats särskilt.

En händelse som stack ut negativt under 2022 var när fem riksdagspartier var beredda, på olika kreativa sätt, att kringgå lagstiftningen om partifinansiering för att kunna ta emot större anonyma bidrag. Ett beteende som lett till att TI Sverige lägger nu betydligt större vikt vid arbetet med att **säkerställa politikens integritet**.

En bit in på 2023 så kan vi tyvärr konstatera att kriget i Ukraina fortsatt kommer att påverka Transparency Internationals verksamhet både nationellt och internationellt. Samtidigt ser vi något av ett uppvaknande från både riksdag och regering att Sverige behöver stärka sitt arbete mot korruption. Vi välkomnar denna uttalade ambitionshöjning. TI Sverige är berett att fortsätta bidra aktivt med kunskap och förslag så att efterfrågade konkreta åtgärder mot korruption kan bli verklighet under 2023.

Stockholm i mars 2023

VERKSAMHET 2022

Transparency International Sverige har under året dels arrangerat egna aktiviteter, i form av exempelvis seminarier och debatter, dels samarrangerat aktiviteter med andra relevanta aktörer. Baserat på positiva lärdomar från utvärderingar av aktiviteter som arrangerades under föregående år med pandemirestriktioner har vi strävat efter att erbjuda deltagande såväl på plats som via digitala kanaler.

Efterfrågan av TI Sveriges medverkan i olika aktuella frågor och seminarier, panel-debatter och workshops har under året fortsatt att öka. Nedan följer några aktiviteter ur TI Sveriges verksamhet under 2022.

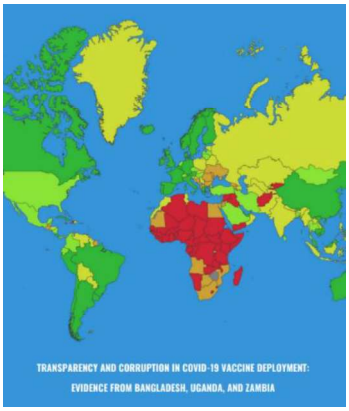
TRANSPARENT OCH RÄTTVIS TILLGÅNG TILL VACCIN MOT COVID-19

Tillsammans med Transparency Internationals globala hälsoprogram (Global Health), TI Bangladesh, TI Uganda och TI Zambia har TI Sverige arbetet med att säkerställa en jämlik och rättvis tillgång till och hantering av vaccin mot Covid-19. I maj 2022 med-delade Utrikesdepartementet (UD) att projektet ”Ensuring equitable access to Covid-19 vaccines” beviljats förlängning till slutet av 2022.

Projektet var initialt planerat att löpa under tolv månader fram till augusti 2022, men UD valde att separera de olika kalenderåren vilket innebar att den första delen av projektet formellt avslutades vid årsskiftet 2021–2022.

Projektet indelades i två parallella armar – en nationell med fokus på att öka rättvis och jämlik tillgång till vaccin i de tre fokusländerna och en övergripande internationell med fokus på att bedriva påverkansarbete hos globala aktörer så som givare, myndig-heter och multilaterala organisationer.

TI Sveriges bidrag i projektet har främst fokuserat på den andra armen där TI Sverige koordinerat och faciliterat samverkan dels med internationella organisationer, dels med olika EU-instanser och myndigheter samt med ledande svenska aktörer inom området global hälsa. TI Sverige har även bidragit med kompetens från internationellt utvecklingssamarbete med särskilt fokus på både antikorruption och hälsa.

Samarbetsparterna i projektet har bland annat undersökt relationen mellan förekomsten av korrupt agerande och tillgång till vaccin mot Covid-19 och om korruption hindrat människors möjligheter att vaccinera sig mot viruset.

Något som rapporten “Transparency and corruption in Covid-19 vaccine deployment: Evidence from Bangladesh, Uganda and Zambia” visade. Till exempel så hade 9,3% av de tillfrågade i Uganda betalat för vaccination mot Covid-19 – något som ska vara kostnadsfritt för individen.

TI Sverige fick under våren 2022 kompletterande finansiering, från Open Society Foundation, för att stärka det pågående arbetet inom ramen för ovan projekt.

TRANSPARENS AV VERKLIGA HUVUDMÄN

TI Sverige medverkade under våren 2023, tillsammans med fjorton medlemsstater, i projektet ”Civil Society Advancing Beneficial Ownership Transparency (CSABOT)” som belyste vikten av transparenta och allmänt tillgängliga register över verkliga huvudmän i syfte att minska förekomsten av korruption och ekonomisk brottslighet i samhället. Projektet finansierades av EU-kommissionen och koordinerades av Transparency Internationals internationella sekretariat.

TI Sveriges uppdrag i projektet avslutades med det välbesökta seminariet ”Verkliga huvudmän - ett verktyg i arbetet mot korruption” den 22 maj där frågor om kvalitet, tillgänglighet och användande av registerdata diskuterades med inbjudna experter.

Från vänster: Malin Crona (Arbetsvärlden), Magnus Karlsson (Finanspolisen), Louise Brown (FCG) och Ulrik Åshuvud (TI Sverige). Johanna Sahlman (Bolagsverket) deltog via länk.

Panelen av inbjudna experter var överens om att Bolagsverkets register över verkliga huvudmän är ett viktigt verktyg i arbetet mot korruption, främst som en brottsförebyggande åtgärd där företag utnyttjas i brottsligt syfte. Registret anses dock vara bristfälligt och kvalitetssäkrande åtgärder är nödvändiga. Olika tillvägagångssätt diskuterades, som att underlätta allmänhetens insyn och att mer information bör göras tillgängligt vid behov i samband med exempelvis brottsförebyggande arbete. Vidare rådde samstämmighet över att Bolagsverket behöver ges mer mandat, resurser och uppdrag för att kunna åstadkomma förbättringar i registret.

TI SVERIGES NÄRINGSLIVSFORUM

TI Sverige erbjuder, sedan 2011, en plattform för svenska företags transparens- och integritetsarbete. Vi riktar oss till svenska storföretag, som har erfarenhet av att vara internationellt verksamma, inte sällan i miljöer med hög korruptionsrisk. Ett deltagande i TI Sveriges näringslivsforum visar ett tydligt ställningstagande och engagemang i arbetet mot korruption.

Fokus på konsekvenser av den ryska invasionen av Ukraina

Efter Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022 fokuserade forumet under tre extrainsatta möten under våren på hur företag bland annat kan manövrera etiska avslut eller försäljning av produktion eller tillgångar i Ryssland och påverkan av sanktioner.

Förutom de tre extrainsatta mötena så har TI Sverige fortsatt att erbjuda medlemmarna i forumet flera rundabordsmöten – något som initierades under pandemins början 2020. Det hybrida formatet på mötena har möjliggjort att fler kan medverka som talare eller deltagare.

Collective actions för att motverka korruption

Årets första rundabordsmöte fokuserade på hur företag kan arbeta sinsemellan och med civilsamhällsorganisationer i s.k. collective actions för att stärka transparens, integritet och ansvarsutkrävande. I samband med detta möte arrangerades även en separat diskussion om tänkbara konsekvenser för medlemsföretag verksamma i Ryssland och Ukraina.

Tio år firades med jubileumsseminarium

Under året firade TI Sveriges näringslivsforum tio år av antikorruptionsarbete, vilket uppmärksammades med ett jubileumsseminarium den 19 september.

Från vänster: Richard Bistrong, William Jacobson och Hema Lehocky (TI Sverige)

Seminariet samlade representanter från såväl medlemsföretag som övriga intresserade från privat och offentlig sektor och bjöd in till diskussion under tre på varandra följande ämnen: ”Korruptionens anatomi”, ”What Can We Learn from a Former FCPA Violator and his former Prosecutor: A Journey through Corruption and Compliance” samt ”Antikorruptionsarbetet under de senaste - och de kommande - tio åren”.

I samband med tioårsjubileet bytte forumet namn från ”Corporate Supporters Forum” till ”Business Integrity Forum” för att tydligare spegla fokus och syfte med forumet. Namnbytet är också i linje med vad liknande forum kallas i det globala Transparency International-nätverket.

Gryningsräder

Årets avslutande rundabordsmöte fokuserade på gryningsräder – advokatbyråers roll, förebyggande arbete, kommunikation under och efter en gryningsräd och varför offentligt myndigheter använder sig av gryningsräder.

”Global citizenship” på Handelshögskolan

För sjunde året i rad deltog TI Sverige i Handelshögskolan i Stockholms kurs ”Global Citizenship” för internationella magisterstudenter. Tillsammans med representanter från TI Sveriges Business Integrity Forum diskuterades hållbarhet, etik, regelefterlevnad, antikorruption och ledarskap.

TI SVERIGES INVESTERARFORUM

För att stärka investerares roll som aktiva ägare bildade TI Sverige, tillsammans med sex svenska investerare, Investors Integrity Forum (IIF). Forumet, som lanserades i september 2021, är en plattform där investerare och TI Sverige gemensamt kan driva frågor kopplade till korruptionsrisker, inhämta och sprida kunskap och främja transparens, integritet och ansvarsutkrävande.

Under året har gruppen av investerare fokuserat på antikorruption och regelefterlevnad i samhällsbyggnadssektorn, med ett specifikt fokus på bygg- och fastighetsbranschen. Genom diskussion med branschexperter och -företrädare så har gruppen arbetat på att ta fram riktlinjer för investerare i deras (ägar-)dialog med olika bolag. De branschspecifika riktlinjerna kompletterar riktlinjer av en mer generell natur och kan komma att utökas med riktlinjer för andra branscher eller sektorer.

De sex ursprungliga investerarna är: Folksam, Första AP-fonden, SEB Investment Management, Skandia, Svenska kyrkan och Swedfund. I december 2021 anslöt sig den sjunde medlemmen, Handelsbanken Fonder, till investerarforumet.

TILLSAMMANS MOT KORRUPTION

TI Sverige driver tillsammans med Institutet mot mutor (IMM) och amerikanska handelskammaren i Sverige, AmCham Sweden, ”Tillsammans mot Korruption” - ett initiativ som samlar privata och offentliga aktörer i det positiva arbetet mot korruption. Det är en plattform för att dela goda exempel, öka medvetenheten och stötta i arbetet mot korruption.

TMK har följande åtta samarbetspartner: EY, Föreningen för auktoriserade revisorer (FAR), Konkurrensverket, PwC, Sida, Statskontoret, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Upphandlingsmyndigheten.

För åttonde året i rad arrangerades aktiviteter som del av initiativet. Efter två års frånvaro från Almedalen arrangerade Tillsammans mot Korruption en halvdag under den politiska veckan. Tre seminarier avhandlade aktuella ämnen på både nationell och internationell nivå tillsammans med flera gäster från bland annat från Sida, U.S. Departement of Justice och Polisens avdelning för särskilda utredningar. Seminarierna finns att se i efterhand.

Seminarierna i Almedalen fokuserade på den första nationella handlingsplanen mot korruption, den nya visselblåsarlagen samt jämförelser mellan amerikansk och svensk mutbrottslagstiftning.

Handlingsplan mot korruption 2.0

I december 2020 presenterades den första nationella handlingsplanen mot korruption. Även om det var ett efterfrågat och välkomnat initiativ har handlingsplanen kritiserats för att sakna konkreta åtgärdsförslag och tydlig viljeriktning. Panelen var överens att handlingsplanen erkänner korruption som ett samhällsproblem i Sverige och synliggör frågan till allmänheten, men att den inte är tillräckligt omfattande och därmed missar flertalet viktiga aspekter i arbetet för antikorruption.

Handlingsplanen behöver, enligt panelen, ha ett bredare perspektiv och se mer till helheten, exempelvis korruptionsrisker i kommuner eller på internationell nivå. Slutligen diskuterade panelen organisationskulturens betydelse samt vikten av en förståelse på den politiska nivån av riskfaktorer för korruption.

Den nya visselblåsarlagstiftningen - förutsättningar för genomförandet

De inbjudna talarna var överens om att den nya visselblåsarlagstiftningen, som trädde i kraft i december 2021, tydliggjort visselblåsarfunktionen, öppnat upp för att fler människor vågar anmäla oegentligheter samt bidragit till en bredare diskussion om korruption i samhället. Samtidigt finns det viss otydlighet kring relationen mellan meddelarskydd, anonymitet samt interna respektive externa rapporteringskanaler.

The Long Arm of the US Law

De inbjudna internationella experterna diskuterade hur den svenska lagstiftningen ser ut i jämförelse med den amerikanska, samt visselblåsares betydelse i att synliggöra oegentligheter inom företag. Experterna betonade vikten av att företag kontinuerligt investerar i förebyggande resurser mot korruption för att undvika att hamna i kostsamma och komplicerade rättsliga processer med negativa konsekvenser.

CPI2021: ARBETET MOT KORRUPTION STAGNERAR NÄR DET BEHÖVS SOM MEST

Den 25 januari publicerade Transparency International sitt årliga korruptionsindex. Sverige hamnade som tidigare år på en hög placering (85 poäng) men har i likhet med flera andra länder stannat i poäng. Sverige tappar i förhållande till sina nordiska grannländer.

”Att Sverige står still i korruptionsindexet medan andra nordiska länder förbättrar sig är ett tydligt tecken på att regeringen, i bred samverkan mellan offentlig och privat sektor, behöver förbättra sitt arbete mot korruption.”

Transparency Internationals korruptionsindex, Corruption Perceptions Index, CPI, mäter upplevd korruption i offentlig sektor i 180 länder. Indexet baseras på en sammanvägning av upp till 13 källor med data från oberoende institutioner som specialiserat sig på analys av samhällsstyrning, affärsklimat och landrisker.

Länderna poängsätts på en skala från 0 till 100, men inget land når full pott. Hela 154 länder hade antingen backat eller stagnerat de senaste tio åren, ett tydligt tecken på att många regeringar fortsatt inte gör tillräckligt för att motverka korruption. Det globala medelvärdet var 43 poäng, samma värde som för tio år sedan samtidigt som två tredjedelar av länderna har allvarliga problem med korruption och hamnar under 50 poäng.

EXPORTING CORRUPTION - SVERIGE TAPPAR I ARBETET MOT MUTOR I INTERNATIONELLA AFFÄRSFÖRBINDELSER

I Transparency Internationals rapport Exporting Corruption, som publicerades i oktober, framgick det att Sverige befinner sig på en på historisk låg nivå vad gäller arbetet mot mutor i internationella affärsförbindelser.

Rapporten visar på en tydlig internationell negativ trend då allt fler länder inte anses uppfylla OECD:s konvention mot mutor av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser.

Sverige tappar framför allt eftersom det under perioden inte har registrerats några lagakraftvunna fällande domar.

Rapporten lyfter begräsningar i jurisdiktionen, brist på straffrättsligt ansvar för företag, otillräckliga sanktioner och bristande resurser hos rättsväsendet som svagheter i det svenska upprätthållandet av konventionen. Sverige rekommenderas bland annat att upprätta en nationell offentlig databas över utredningar mot mutor i utlandet i internationella affärsförbindelser, se över bestämmelserna om dubbel straffbarhet, införa avskräckande sanktioner och utveckla bestämmelser som kräver att företag inrättar förebyggande åtgärder.

”Att arbetet mot mutor i utlandet är särskilt viktigt för Sverige ska ses i ljuset av att stora svenska bolag fortsätter att utmärka sig negativt vad gäller korruption i internationella affärsförbindelser, med höga straffavgifter och övervakning från andra jurisdiktioner som följd.”

INTERNATIONELLA ANTIKORRUPTIONSDAGEN

Den 9 december uppmärksammade TI Sverige, tillsammans med Institutet Mot Mutor (IMM), den internationella antikorruptionsdagen genom ett halvdagsseminarium med inbjudna gäster för att diskutera korruption på olika nivåer i samhället. Halvdagen bestod av tre på varandra följande seminarier, som finns att se i efterhand.

Från vänster: Nils Resare (TI Sverige) och Rikard Jermsten (Konkurrensverket).

Från vänster: Daniel Eriksson (Transparency International), Guro Slettemark (TI Norge) och Ulrik Åshuvud (TI Sverige).

Vilka åtgärder behövs för att motverka korruption på kommunal och regional nivå?

Panelen var överens om svårigheten att bedöma den faktiska korruptionsnivån i Sverige då korruption kan ta sig så olika uttryck som inte alltid behöver vara brottsligt. Därför är det viktigt att identifiera riskmiljöer och områden för att kunna konstruera förebyggande åtgärder. Vidare diskuterades betydelsen av att sträva efter att minska korruptionsrisken vid bland annat upphandlingar samt införa introduktions- och löpande utbildningar om antikorruption bland personalen.

Hur förebyggs otillåten påverkan och korruption nationellt?

För att förebygga otillåten påverkan och korruption ansåg panelen att det dagliga samtalet och en öppen organisationskultur är mest centralt då det skapar en större medvetenhet. Rättsligt skydd, som visselblåsarlagen, diskuteras som en betydande del att säkerställa att fler våga rapportera om oegentligheter. Panelen lyfte dessutom identifieringen av riskfaktorer där frekvensen av korruption kan vara mer före-kommande, exempelvis vid direktupphandling, som ett effektivt och proaktivt verktyg mot korruption.

Direkt från internationella antikorruptionskonferensen i Washington – hur går snacket?

Tillsammans med företrädare för TI Norge och Transparency Internationals internationella sekretariat diskuterades frågor som lyfts under den internationella antikorruptions-konferensen, IACC. Konferensen präglades generellt av säkerhets-politik, ökade risker i samband med osäkerhet, transparensens betydelse för ett

demokratiskt samhälle, samt vikten av skydd för visselblåsare. Panelen konkluderade att korruption är ett stort och internationellt problem som behöver lösas med gemensamma krafter där konferensen fungerade som en bra påminnelse om detta, men även som en arena för att dela och erhålla kunskap av många olika företrädare.

TI SVERIGE PÅ IACC – ”INTERNATIONAL ANTI-CORRUPTION CONFERENCE”

Efter en helt digital konferens 2020 genomfördes den internationella antikorruptionskonferensen, International Anti-Corruption Conference (IACC), på plats i Washington den 6-10 december 2022. Delar av konferensen kunde även ses online. TI Sverige deltog genom Ulrik Åshuvud, ordförande, som bland annat medverkade i diskussioner om investerares roll i antikorruptionsarbetet och behovet av transparens vad gäller verkliga huvudmän.

Som en del av programmet på Internationella antikorruptionsdagen den 9 december genomfördes även en sändning från konferensen i Washington tillsammans med TI Norges generalsekreterare Guro Slettemark och Transparency Internationals CEO Daniel Eriksson som tillsammans med Ulrik Åshuvud diskuterade och sammanfattade det viktigaste från konferensen.

FORTSATT EFTERFRÅGAN PÅ MEDVERKAN

TI Sverige efterfrågades under året att bidra till olika aktiviteter arrangerade av myndigheter, branschorganisationer, företag, arbetsgivarorganisationer, akademiska institutioner och civilsamhällesorganisationer. Dessutom medverkade TI Sverige i uppdragsutbildningar i form av workshops och föreläsningar – bland annat kan Sparbankernas riksförbund, Arbetsförmedlingen och Svenska Institutet nämnas.

TI Sverige medverkade även som inbjuden talare i paneldebatter och seminarier, exempelvis Nordic Sustainability Expo, Spot On arrangerat av Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Vi har också medverkat i eller kommenterat olika grävande reportage – både i SVT:s Uppdrag Granskning och TV4:s Kalla Fakta. Under året har vi även tagit emot olika grupper på studiebesök, bland annat från Leksands gymnasium och Raoul Wallenberginstitutet.

TI SVERIGE KOMMENTERAR

En effektivare upphandlingstillsyn

TI Sverige instämde i ”En effektivare upphandlingstillsyn (Ds 2022:5)” bedömning att brister i eller avsaknad av dokumentation om upphandlingar medför en ökad risk för oegentligheter och otillbörlig påverkan. TI Sverige välkomnade förslaget att införa en upphandlingsskadeavgift för brister eller avsaknad i dokumentation av upphandlingar.

TI Sverige föreslog att Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten ges i uppdrag att skapa större transparens kring upphandlingar i offentlig sektor genom inrättande av ett offentligt och samlat Nationellt Upphandlingsregister.

Strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt

TI Sverige välkomnade EU-kommissionens förslag till att motverka att de personer eller organisationer som deltar i den offentliga debatten tystas i syfte att inte ges

möjlighet att utkräva transparens, integritet eller ansvar från ”resursstarka individer eller organisationer”.

TI Sverige välkomnade vidare att förslaget inkluderade skydd för EU-medborgare och civilsamhället mot munkavleprocesser som inleds i tredjeländer, exempelvis Storbritannien där flera uppmärksammade rättsfall har förekommit, bland annat gentemot svenska journalister.

Vissa frågor om statligt anställdas rättsställning

TI Sverige inkom med synpunkter på betänkandet ”Vissa frågor om statligt anställdas rättsställning (SOU 2022:8)” i september. Betänkandet innehöll ett antal förslag till förändring i regleringen för statligt anställda men TI Sverige avgränsade sina synpunkter till förslagen om avstängning av statligt anställda då dessa frågor kan vara av betydelse för hur myndigheter kan hantera situationer som påverkar myndigheternas möjligheter att effektivt bekämpa korruption och som har bäring på förtroendet för den statliga förvaltningen.

TI Sverige föreslog att utredningens förslag kompletteras med en tydlig avgränsning i förhållande till anställda som anmäler missförhållande alt. använder sig av sin meddelarfrihet.

SAMVERKAN OCH NÄTVERK

TI Sverige har under året fortsatt att bredda och stärka sitt samarbete med myndigheter, företag och organisationer med fokus att främja transparens, integritet och ansvarsutkrävande i arbetet mot korruption. Se avsnittet om Verksamhet 2022 för exempel på medverkan i olika aktiviteter.

Projekten ”Ensuring equitable access to Covid-19 vaccines” och uppdraget inom ramen för projektet ”Civil Society Advancing Beneficial Ownership Transparency” har också bidragit till stärkt samverkan med myndigheter, organisationer, relevanta aktörer och experter både inom och utanför TI Sveriges direkta nätverk samt nationellt och internationellt.

Samarbetet och kunskapsutbyte med så väl det internationella sekretariatet samt andra nationella avdelningar inom Transparency Internationals globala nätverk har fortsatt och förstärkts. Några exempel är diskussion om samarbete mellan olika företagsnätverk kopplade till europeiska nationella avdelningar, fortsatt samarbete med TI UK/Transparency International Global Health om olika gemensamma frågor, medverkan av det internationella sekretariatets CEO i TI Sveriges ordinarie föreningsstämma, samt samverkan och koordinering av aktiviteter bland de nordiska avdelningarna i samband med den internationella antikorruptionskonferensen IACC i december.

TI Sverige medverkade aktivt i möten eller dialoger arrangerade av det internationella sekretariatet och olika nationella avdelningar där Transparency Internationals Global Movement Summit. I november arrangerades Transparency Internationals globala digitala årsmöte där delegater från alla nationella avdelningar valde den internationella styrelsen samt diskuterade strategiska prioriteringar och tematiska fokuseringar.

Under året har TI Sverige fortsatt att utveckla existerande nätverk som t.ex. initiativet Tillsammans mot Korruption där TI Sverige tillsammans med Institutet Mot Mutor och den amerikanska handelskammaren i Sverige är huvudarrangörer. I nätverket ingår åtta samarbetspartners från både offentlig och privat sektor i Sverige.

TI Sverige deltar även i aktiviteter arrangerade av eller för det svenska civilsamhället. Här kan nämnas CSO Forum i maj och en konferens om Agenda 2030 under samma månad.

Aktiviteterna i TI Sveriges näringslivsforum intensifierades under året, speciellt under våren i samband med krigsutbrottet i Ukraina och höstens tioårsjubileum. TI Sverige erbjuder fortsättningsvis fyra, istället för som tidigare två, rundabordsmöten under året. Samverkan i TI Sveriges investerarforum har även haft stort fokus under året med flertalet dialogmöten med branschexperter och arbetet att ta fram underlag för investerares dialog om antikorruption med bolag.

Under hösten bjöds TI Sverige in att delta i en arbetsgrupp som del av den tillsatta offentliga utredningen om otillåten påverkan och korruption. TI Sverige har även inbjudits till diskussion med bland annat Justitiedepartementet, Riksenheten mot korruption vid Åklagarmyndigheten samt Sveriges ambassadör för hållbart näringsliv. Vidare har TI Sverige fört dialog med bland annat Utrikesdepartementet om Sveriges kommande ordförandeskap i EU:s ministerråd.

TI Sverige har även bistått med expertkommentarer och analys till internationella eller regionala rapporter, exempelvis EU-kommissionens rapport om rättsstatsprinciper. TI Sverige har även bjudits in till dialog i samband med nationella utvärderingar eller landsbesök, bland annat utvärderingen av Sveriges efterlevnad av FN:s konvention mot korruption i juni.

STÄRKT ORGANISATION

Utvecklingsgrupp

Under hösten 2022 har en särskild utvecklingsgrupp bestående av fyra styrelseledamöter genomlyst TI Sveriges organisation, inkl. styrelsens arbete, och presenterat alternativ för en mer långsiktigt hållbar organisation för att säkerställa att TI Sverige kan möta krav på en ökad verksamhet och personella resurser samt flera parallella externfinansierade projekt.

Praktikplats

TI Sverige erbjuder i samarbete med Föreningen för Utvecklingsfrågor (FUF) en praktikplats årligen från 2022.

Rekrytering av en generalsekreterare

Utvecklingsgruppen konstaterade i sin genomlysning att TI Sveriges medverkan i samhällsdebatten och det breda antikorruptionsarbetet efterfrågas allt mer. TI Sveriges styrelse beslutade därför i december 2022 att utlysa en tjänst som generalsekreterare i uppgift att leda och utveckla verksamheten. Urval, intervjuer och tillsättning planerades till januari-februari 2023.

KOMMUNIKATION OCH MEDIA

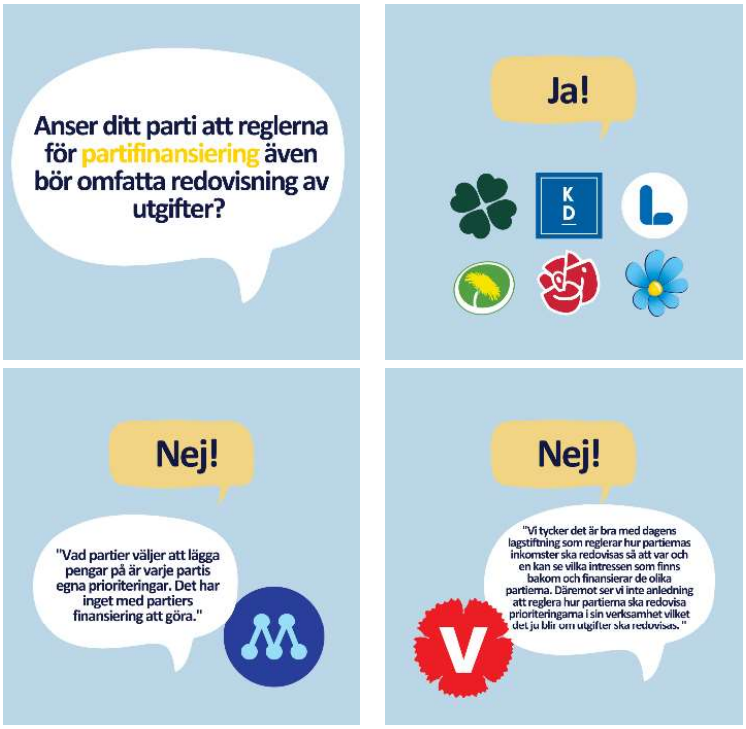
TI Sverige kommenterar fortlöpande händelser i media i relation till våra prioriteringar, med fokus på bland annat transparent partifinansiering och svenska företags agerande på internationella marknader men även i specifika frågor relaterade till korruptionsrisker i samband med publiceringen av olika rapporter.

TI Sveriges web har under året löpande uppdaterats med information om föreningens verksamhet. Antalet följare i sociala medier – med fokus på LinkedIn – har fortsatt att öka. Under hösten stärkte TI Sverige sin närvaro i sociala medier genom ett Instagram -konto.

	2022	(2021)
Nyhetsbrev - prenumeranter	904	(925)
Twitter - följare	1 442	(1 378)
Instagram - följare	110	(-)
LinkedIn - följare	1 000	(719)

Hur vill de politiska partierna i Sverige motverka korruption?

TI Sverige har i samband med de senaste riksdagsvalen ställt frågor till riksdags-partierna om deras åsikter om och föreslagna åtgärder mot korruption. Under sommaren 2022 fick de åtta riksdagspartierna svara på frågor om bland annat transparent partifinansiering, den första nationella handlingsplanen mot korruption och vad som behöver stärkas för att minska risken för korruption hos svenska företag verksamma på komplexa marknader.

MEDIEKLIPP – ETT AXPLOCK

DAGENS NYHETER. Nyheter Sverige Världen Ekonomi Kultur Sport Klimatet

EKONOMI

”Tydliga tecken på ökad risk för korruption i Sverige”

Sverige behåller sin plats som ett av världens minst korrupta länder 2021 i Transparency Internationals årliga korruptionsindex.

– Men det finns tydliga tecken på ökad risk för korruption i både offentlig och privat sektor, varnar Ulrik Åshuvud, styrelseordförande i Transparency International Sverige.

Dagens industri START BÖRS MARKNADSNYTT BEVAKNINGAR LEDARE DI TV

Sverige halkar efter i bekämpningen av korruption

Flera stora korruptionsskandaler i närtid gör att Sverige stagnerar i ett globalt korruptionsindex, skriver Aktuell Hållbarhet.

Jäv, intressekonflikter och vänskapskorruption pekas ut som de största riskerna i Sverige.

ETC Nyheter Ledare Ekonomi Klimat Kultur Debatt

Inrikes

Experten: EU saknar skydd mot korruption

sverigeSRadio Start Nyheter Poddar & program Direkt Min sida

Studio Ett Start Alla avsnitt Om... Kontakt Textarkiv

Efter avslöjande om Uber: var går gränsen mellan lobbyism och korruption?

SvD Näringsliv Nyheter Näringsliv Kultur Ledare Debatt eSvD

Riksbankschefen Stefan Ingves har hamnat i blåsväder efter SvD:s avslöjande att han ägt aktier i bolag som Riksbanken stöttat under coronakrisen. Foto: Claudio Bresciani / TT

Det var Riksbankens egen personal – och inte en extern utredare – som friade riksbankschef Stefan Ingves från jävsanklagelser, kan SvD avslöja. En professor och Transparency International kritiserar upplägget.

Göteborgs-Posten

Nyheter Göteborg Borås Sport Din ekonomi Kultur Ledare Debatt

Företag som bygger Västlänken utreds för korruption

Transparency International Sverige kräver att lagen om redovisning av partibidrag ses över. Foto: Jonas Ekströmer/TT, Anders Wiklund/TT

sverigeSRadio

IRAK

Ericsson vill inte kommentera mutanklagelserna

- Ericsson står under kontroll av amerikanska korruptionsmyndigheter på grund av de tidigare sanktionsavgifterna man tvingats betala, säger Ulrik Åshufvud, ordförande på Transparency International Sverige till Ekot.

”Problem på toppen – så exporterar Sverige korruption”

Nyheter

Publicerad: 2022-02-04 13:51

Dok 1

Wie korrupt ist Österreich?

ORF 1 TVthek

45 Min.

UT

Realtid

NYHETER SPARA & PLACERA KARRIÄR PLATS mhälle & hållbarhet · Nyhet

Efter Ericssons Irakskandal – ”Folk undrar vad som händer i Sverige”

”Ericsson sysslar med export av korruption för att bedriva sin affär, säger Ulrik Åshuvud, ordförande i Transparency International Sverige (TI Sverige). Foto (bakgrundsbild): TT

sverigesradio Start Nyheter Poddar & program Direkt Min sida Mer

Radio Sweden All broadcasts Contact News archive

Ulrik Åshuvud is the chair of Transparency International Sweden. Credit: Transparency International

SUSPECTED BRIBERY

As Swedish prosecutors eye Ericsson, watchdog says clean business is a choice

DAGENS NYHETER. Nyheter Sverige Världen Ekonomi Kultur Sport Klimatet Ledare

EKONOMI

Oligarker flyr Ryssland med guldpass – får tillgång till hela EU

Därför borde facken vara mer

2022-03-03

6. Ulrik Åshuvud om visselblåsning och korruption

Gäst i denna veckas avsnitt är Transparency International Sveriges ordförande Ulrik Åshuvud. Det blir ett samtal om korruption, klimatet för visselblåsning i Sverige, samt styrkor och brister i den nya lagstiftningen. Han berättar också om arbetet med att utse Årets Visselpipa, som är den utmärkelse organisationen varje år delar ut till en eller flera personer som slagit larm om allvarliga missförhållanden. Dessutom skickar Ulrik Åshuvud några viktiga budskap till både arbetsgivare och arbetstagare när det kommer till att arbeta aktivt med visselblåsning och transparens i organisationen.

Mer om Vissla

UPPFÖLJNING AV TI SVERIGES STRATEGI DELPERIOD 2021–2022

TI Sveriges strategi utgör ramverket för vår verksamhet 2021–2030. Den bygger på och stödjer Transparency Internationals globala strategi ”Holding Power to Account” . men har anpassats för att fokusera på de särskilda utmaningar och förhållanden som Sverige står inför vad gäller risker för korruption.

Tioårsperioden i den globala strategin är vald för att sammanfalla med decenniet för FN:s globala mål för hållbar utveckling. Vår gemensamma vision är en ”värld fri från korruption” med det övergripande målet att ”hålla makten ansvarig för allmänhetens bästa”, definierat som uppfyllandet av de sjutton globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Vår strategi följer strukturen i den globala strategin med sju mål och tre delperioder om två, fyra samt fyra år – detta för att underlätta dels samarbetet inom Transparency Internationals nätverket med andra nationella avdelningar, dels för uppföljning på global nivå – men med ett tillägg av ett åttonde mål: ”Stärkt TI Sverige”, vilket är en fortsättning från TI Sveriges föregående strategi för perioden 2016–2020.

Strategins första delperiod 2021–2022 har haft ett speciellt fokus på pandemin och dess konsekvenser – speciellt i anslutning till omfattande upphandlingar och inköp, transparent och rättvis hantering av och tillgång till vaccin mot Covid-19 samt transparens i beslutsfattande såväl på nationell som internationell nivå. TI Sverige har, tillsammans med kollegor i det globala nätverket, speciellt fokuserat på vaccin-hanteringen, men har även kommenterat exempelvis nivån av transparens i det svenska beslutsfattandet under pandemin, något som lyfts och kritiserats av bland annat Coronokommissionen.

TI Sverige har fått omvärdera den tidigare uppskattade nivån av engagemang vad gäller säkerställandet av integritet inom politiken, bland annat i kölvattnet av den partifinansieringsskandal som uppdagades innan riksdagsvalet 2022. Detta har medfört en ökad aktivitet i frågorna och en bred dialog med företrädare för regering, regeringskansli och riksdag har förekommit.

Speciellt fokus har getts det åttonde delmålet under senare delen av 2022 då en arbetsgrupp inom styrelsen utvärderat behovet av resurser för att möta den ökade efterfrågan på TI Sveriges medverkan i samhällsdebatten.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

STYRELSE

Styrelsen valdes vid föreningens ordinarie föreningsstämma den 27 april 2022. Protokollförda styrelsemöten, tolv stycken, har hållits: 26 januari, 2 mars, 30 mars, 4 maj (konstituerande), 1 juni, 22 juni, 24 augusti, 21 september, 19 oktober, 9 november, 23 november samt 14 december.

Styrelseordförande väljs vid ordinarie föreningsstämma. Styrelsen väljer inom sig viceordförande, kassaförvaltare samt sekreterare

- Ulrik Åshuvud, styrelseordförande
- Alf Persson, viceordförande
- Stephanie Leisnert, kassaförvaltare
- Clas Barkman
- Gunnela Hahn
- Claes Norgren
- Anna Persson
- Pontus Selderman
- Ylva Skoogh
- Pia Karlberg, suppleant
- Hema Lehocky, suppleant
- Nils Resare, suppleant
- Peter Winai, suppleant
- Lotta Rydström, adjungerad sekreterare

Enligt ett principbeslut vid ordinarie föreningsstämma den 22 april 2021, som baserades på en medlemsmotion, ersätts styrelsens ordförande med ett arvode på 50 000 kronor för perioden maj 2022 – april 2023. Styrelsens övriga ledamöter och suppleanter är icke-arvoderade.

ORGANISATION

Kansli

Exekutivsekreterare under året har varit Lotta Rydström, tillsvidareanställd på 100%. Melissa Cederqvist Njihia har varit projektanställd på heltid från augusti 2021 till augusti 2022 för det av Utrikesdepartementet finansierade projektet ”Ensuring equitable access to Covid-19 vaccines”.

I december utlystes en tjänst som generalsekreterare för TI Sverige med start under våren 2023.

Valberedning

Valberedningen har bestått av Lars Björklund (sammankallande), Ulla Andrén, Gunnar Bäckström och Olle Lundin.

Föreningens revisorer

Anders Hjertstrand och Mikael Ikonen har varit TI Sveriges förtroendevalda revisorer medan Anders Mellbourn varit revisorssuppleant.

TI Sveriges etiska ombud

Sedan 2021 är Johan Hirschfeldt etiskt ombud för TI Sverige.

Individuella medlemmar

Under året har föreningen haft 82 privatpersoner som medlemmar, varav 3 studerandemedlemmar. Detta är något fler än föregående år, men speglar fortsättningsvis liknande utveckling i andra medlemsbaserade organisationer.

Medlemsavgiften för privatpersoner beslutades vid ordinarie föreningsstämma i april 2022 att fortsättningsvis vara oförändrad (250 kronor samt 50 kronor för studerande).

Business Integrity Forum

Sedan november 2011 driver TI Sverige ett näringslivsforum. I september 2022 ändrades namnet från ”Corporate Supporters Forum” till ”Business Integrity Forum”.

Årsavgiften för 2022 var 50 000 kronor exklusive moms. Medlemmar i näringslivsforumet var vid utgången av 2022: Astra Zeneca, Atlas Copco, Billerud, Bonava, Epiroc, Essity, Fortum Sverige, Handelsbanken, Husqvarna, Lantmännen, LKAB, NCC, Telia Company, Scania, Siemens, Skanska, SKF, SSAB, Stora Enso, AB Svensk Exportkredit, Vattenfall och Volvo Cars.

Medlemmar i näringslivsforumet är inte medlemmar i föreningen TI Sverige.

Investors Integrity Forum

I september 2021 lanserades TI Sverige ett investerarforum. Årsavgiften fastställdes under 2022 till 30 000 kronor exklusive moms. Medlemmar i näringslivsforumet var vid utgången av 2022: Folksam, Första AP-fonden, Handelsbanken Fonder, SEB Investment Management, Skandia, Svenska Kyrkan samt Swedfund.

Medlemmar i investerarforumet är inte medlemmar i föreningen TI Sverige.

Bokföring

Föreningens bokföring, d.v.s. för kärnverksamhet samt externt finansierade projekt, har skötts av bokföringskonsulten Barrviken Redovisning AB.

EKONOMI

TI Sveriges totala intäkter är 1 999 953 kr för 2022 (1 876 040 kr för 2021) och de totala verksamhetskostnaderna utgör 1 514 781 kr för 2022 (1 231 037 kr för 2021). I dessa intäkter respektive kostnader ingår externfinansierade projektmedel.

Intäkterna utgörs av individuella medlemsavgifter, 19 900 kr (19 150 kr för 2021), och avgifter för medlemskap i Business Integrity Forum, 1 100 000 kr (1 150 000 kr för 2021) samt Investors Integrity Forum, 210 000 kr (180 000 kr för 2021). Övriga intäkter, 670 053 kr (526 890 kr för 2021), utgörs bland annat av uppdragsersättningar (153 001 kr), projektintäkter för kostnader under 2022 rörande ”Ensuring equitable access to Covid-19 vaccines” (331 343 kr) och ”Open Society Foundation” (183 509 kr) samt donationer (2 200 kr).

Föreningens ekonomiska resultat efter finansiella poster uppgår till 485 180 kr (645 003 kr för 2021). Detta belopp föreslås balanseras i ny räkning vilket ger en ingående balans för 2023 av eget kapital på 1 930 286 kr (1 445 106 kr för 2022).

En mer detaljerad ekonomisk redovisning återfinns i Årsbokslutet för 2022.

Med ditt stöd kan vi främja öppenhet, ansvar och integritet, bekämpa korruption och bidra till hållbara samhällen.

Välj det belopp du vill ge till vår verksamhet.

Bifoga gärna din e-postadress så att vi kan skicka en bekräftelse och ett tack.

Du kan swisha till 123 266 8556 eller använda bankgiro 5858-3519.

Vi tar inte emot anonyma donationer.

Transparency International Sverige
c/o The Park
Magnus Ladulåsgatan 3
118 65 Stockholm
Sverige

info@transparency.se
www.transparency.se

Org.nr. 802420-1363

Swish: 123 266 85 56
Bankgiro: 5858-3519

© 2023 Transparency International Sverige